

ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2018/71

od 12. prosinca 2017.

o izuzimanju proizvodnje i veleprodaje električne energije u Nizozemskoj iz primjene Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne snage te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2017) 8339)

(Vjerodostojan je samo tekst na nizozemskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne snage te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 35. stavak 3.,

uzimajući u obzir zahtjev koji su podnijela poduzeća DONG Energy A/S (DONG) ⁽²⁾, Eneco B.V. (Eneco) i N.V. Nuon Energy (Nuon) (dalje u tekstu: podnositelji zahtjeva) elektroničkom poštom od 30. siječnja 2017.,

nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za ugovore o javnoj nabavi,

budući da:

1. ČINJENICE

- (1) DONG, Eneco i Nuon elektroničkom su poštom 30. siječnja 2017. uputili zahtjev Komisiji u skladu s člankom 35. Direktive 2014/25/EU (dalje u tekstu: zahtjev).
- (2) Zahtjev koji su podnijeli DONG, Eneco i Nuon, koji se smatraju naručiteljima u smislu članka 4. Direktive 2014/25/EU, kako je opisano u zahtjevu, odnosi se na „tržište proizvodnje i veleprodaje električne energije”.
- (3) Podnositelji zahtjeva su „javna poduzeća” u smislu Direktive jer ih nadziru državna, regionalna ili lokalna tijela:
 - (a) DONG je dio grupe DONG Energy. Od udjela u krovnom matičnom društvu DONG Energy, 50,4 % trenutačno ima Kraljevina Danska koja ga samostalno nadzire. Donedavno je Kraljevina Danska imala zajedničku kontrolu s poduzećem Goldman Sachs ⁽³⁾, no u početnoj javnoj ponudi od 9. lipnja 2016. smanjila je svoj dionički udio s 58,8 %, ali i stekla samostalnu kontrolu nad poduzećem DONG. U skladu s političkim sporazumom većine u Danskom parlamentu Kraljevina Danska treba zadržati svoj većinski dioničarski udio najmanje do 2020.;
 - (b) Enecom upravlja Eneco Holding B.V. Dionice poduzeća Eneco Holding B.V. u vlasništvu su 53 općine koje se uglavnom nalaze u nizozemskim pokrajinama Južna Holandija, Sjeverna Holandija, Utrecht i Frizija;
 - (c) dionice poduzeća Nuon u vlasništvu su poduzeća Vattenfall AB. Vattenfall AB neuvršteno je društvo u stopostotnom vlasništvu švedske države.

⁽¹⁾ SL L 94, 28.3.2014., str. 243.

⁽²⁾ To uključuje aktivnosti:

1. (društava kćeri) poduzeća DONG Energy Wind Power A/S, koje je neizravno stopostotno društvo kći poduzeća DONG. Taj pravni subjekt službeno podnosi zahtjev za izuzeće u ime poduzeća DONG;
2. poduzeća DONG Energy Netherlands B.V., koje neizravno ima udio od 50 % u elektrani Encogen.

⁽³⁾ Vidjeti predmet COMP/M.7068.

- (4) Budući da zahtjev nije bio popraćen stajalištem koje je donijelo neovisno nacionalno tijelo u smislu članka 35. stavka 2. Direktive 2014/25/EU, Komisija je obavijestila nizozemska tijela o zahtjevu te zatražila dodatne informacije elektroničkom poštom od 24. ožujka 2017. Nizozemska su tijela odgovorila na taj zahtjev za informacije elektroničkom poštom 19. lipnja 2017. Komisija je odgovor ocijenila nepotpunim pa je 27. srpnja 2017. zatražila dodatna objašnjenja, koja su nizozemska tijela uputila 25. rujna 2017.
- (5) S obzirom na to da odgovori na zahtjev za informacije nisu zaprimljeni u roku koji je odredila Komisija, rok za donošenje odluke suspendiran je tijekom razdoblja od isteka roka navedenog u zahtjevu za dostavu informacija (17. travnja 2017.) do primitka potpunih informacija (25. rujna 2017.), a kao novi rok za donošenje Odluke Komisije određen je 12. prosinca 2017.

2. PRAVNI OKVIR

- (6) Direktiva 2014/25/EU primjenjuje se na dodjelu ugovora za obavljanje djelatnosti povezanih s proizvodnjom i veleprodajom električne energije, osim ako je ta djelatnost izuzeta u skladu s člankom 34. te Direktive.
- (7) Člankom 34. Direktive 2014/25/EU propisuje se da ugovori kojima se namjerava omogućiti obavljanje jedne od djelatnosti na koje se Direktiva primjenjuje nisu predmet Direktive ako je u državi članici u kojoj se ta djelatnost obavlja ona izravno izložena natjecanju na tržištima kojima pristup nije ograničen. Izravna izloženost tržišnom natjecanju ocjenjuje se na temelju objektivnih kriterija, uzimajući u obzir posebna obilježja predmetnog sektora.

3. OCJENA

3.1. Slobodan pristup tržištu

- (8) Smatra se da pristup tržištu nije ograničen ako je država članica provela i primijenila odredbe relevantnog zakonodavstva Unije kojim se otvara određeni sektor ili jedan njegov dio. To je zakonodavstvo navedeno u Prilogu III. Direktivi 2014/25/EU. Za sektor električne energije odnosi se na Direktivu 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (9) Nizozemska je prenijela Direktivu 2009/72/EZ u nacionalno pravo zakonom o električnoj energiji 1998. ⁽²⁾ (*Elektriciteitswet*). Slijedom toga, u skladu s člankom 34. stavkom 1., pristup tržištu treba smatrati neograničenim na cijelom državnom području Nizozemske.

3.2. Izravna izloženost tržišnom natjecanju

- (10) Izravnu izloženost tržišnom natjecanju trebalo bi procijeniti na temelju više pokazatelja, od kojih nijedan nije odlučujući sam po sebi. Kad je riječ o tržištima na koja se odnosi ova Odluka, jedan od kriterija koje bi trebalo uzeti u obzir tržišni je udio glavnih sudionika na predmetnom tržištu. S obzirom na obilježja predmetnih tržišta treba uzeti u obzir i druge kriterije.
- (11) Ovom Odlukom ne dovodi se u pitanje primjena pravila o tržišnom natjecanju i ostalim područjima prava Unije. Konkretno, kriteriji i metodologija za ocjenjivanje izravne izloženosti tržišnom natjecanju na temelju članka 34. Direktive 2014/25/EU nisu nužno istovjetni onima za ocjenjivanje na temelju članka 101. ili 102. Ugovora ili Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽³⁾. Tu je točku potvrdio i Opći sud u nedavnoj presudi ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.).

⁽²⁾ Wet van 12-7-2012, Stb. 2012, 334 en Inwerkingtredingsbesluit van 12-7-2012, Stb. 2012, 336.

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

⁽⁴⁾ Presuda od 27. travnja 2016., Österreichische Post AG protiv Komisije, T-463/14, EU:T:2016:243, točka 28.

- (12) Trebalo bi imati na umu da je cilj ove Odluke utvrditi jesu li usluge na koje se odnosi zahtjev izložene razini tržišnog natjecanja (na tržištima kojima pristup nije ograničen u smislu članka 34. Direktive 2014/25/EU) koja će, i u nedostatku discipline koja proizlazi iz detaljnih pravila o nabavi utvrđenih u Direktivi 2014/25/EU, osigurati da se javna nabava za obavljanje predmetnih djelatnosti provede na transparentan i nediskriminirajući način na temelju kriterija kojima se kupcima omogućuje utvrđivanje rješenja koje je sveukupno ekonomski najpovoljnije. U tom je kontekstu važno imati na umu da ne podliježu svi sudionici na predmetnom tržištu pravilima o javnoj nabavi ⁽¹⁾. Stoga društva koja ne podliježu tim pravilima mogu, kad posluju na tim tržištima, vršiti konkurentski pritisak na one sudionike koji podliježu pravilima o javnoj nabavi.

3.2.1. Definicija tržišta proizvoda

- (13) U skladu s prethodnim predmetom Komisije COMP M.4110 E.ON – ENDESA, od 25. travnja 2006. ⁽²⁾, u sektoru električne energije možemo razlikovati sljedeća relevantna tržišta proizvoda: i. proizvodnja i veleprodaja; ii. prijenos; iii. distribucija i iv. maloprodaja. Iako neka od tih tržišta mogu imati daljnje podjele, do sada je Komisija ⁽³⁾ odbijala razlikovati tržište proizvodnje električne energije i tržište veleprodaje jer je proizvodnja tek prvi korak u lancu vrijednosti, a proizvedene količine stavljaju se na veleprodajno tržište.
- (14) Zahtjev poduzeća DONG, Eneco i Nuon odnosi se na proizvodnju i veleprodaju električne energije.
- (15) Nizozemsko tijelo za potrošače i tržišta (*Autoriteit Consument & Markt* ACM) smatralo je da tržište proizvodnje i veleprodaje električne energije uključuje proizvodnju iz konvencionalnih i obnovljivih izvora ⁽⁴⁾. Stoga je ACM smatrao da je energija vjetra dio tržišta za veleprodaju i proizvodnju električne energije ⁽⁵⁾. Dodao je da se električna energija proizvedena od vjetra prodaje na istim tržištima kao i električna energija dobivena iz drugih izvora ⁽⁶⁾. ACM je dakle odlučio da neće zasebno ocjenjivati veleprodaju energije vjetra.
- (16) Podnositelji zahtjeva smatraju da se situacija povezana s električnom energijom iz obnovljivih izvora u Nizozemskoj razlikuje od situacije u Njemačkoj i Italiji. Prema podnositeljima zahtjeva električna energija iz obnovljivih izvora u Nizozemskoj podliježe tržišnim silama te je stoga međusobno zamjenjiva s električnom energijom iz konvencionalnih izvora. U tom pogledu podnositelji zahtjeva napominju da sva društva u sektoru energije u Nizozemskoj imaju trgovačko društvo. Aktivnostima trgovanja unutar trgovačkih društava dobiva se električna energija iz vlastite proizvodnje i na tržištu kako bi se ispunile obveze prema njihovim kupcima na maloprodajnim tržištima. Unutar tog portfelja namijenjenog trgovanju električna energija iz obnovljivih izvora u cijelosti je međusobno zamjenjiva s energijom iz konvencionalnih izvora. Ako trgovačka društva nabavljaju električnu energiju na tržištu, kupuju je na burzama energije, ali i bilateralnim sporazumima kao što su ugovori o kupnji električne energije (eng. Power Purchase Agreements – „PPA-ovi”). Trgovačka društva potpisuju PPA-ove s proizvođačima energije iz konvencionalnih izvora, kao i s proizvođačima energije iz obnovljivih izvora. Trgovačka društva društava u sektoru energije natječu se za prodaju PPA-ova s proizvođačima energije iz obnovljivih izvora koji prodaju svoju energiju sudionicima na tržištu. Operator prijenosnog sustava (OPS) ne naručuje proizvodnju iz obnovljivih izvora. Stoga, prema podnositeljima zahtjeva, proizvodnja energije iz obnovljivih izvora uistinu podliježe tržišnim silama, što znači da nije nužno da slijedi europske propise o javnoj nabavi.
- (17) Podnositelji zahtjeva dodaju da je pravni okvir za proizvođače električne energije iz konvencionalnih i iz obnovljivih izvora sličan. Jedina je važna razlika, prema njihovu mišljenju, subvencija koju primaju proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora i kojom se nastoji nadoknaditi razlika između troška energije iz obnovljivih izvora i tržišne cijene. Program subvencije koji je uveden u Nizozemskoj naziva se Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+).

⁽¹⁾ U skladu sa Zahtjevom samo su Delta, DONG, EDF, Eneco i Nuon naručitelji u smislu članka 4. Direktive 2014/25/EU, što znači da podliježu pravilima o javnoj nabavi.

⁽²⁾ Predmet COMP M.4110 E.ON – ENDESA, od 25. travnja 2006., točke 10. i 11., str. 3.

⁽³⁾ Predmet COMP/M.3696 E.ON – MOL od 21. siječnja 2005., točka 223., predmet COMP/M.5467, RWE- ESSENT od 23. lipnja 2009., točka 23.

⁽⁴⁾ Odluka ACM-a, predmet 6015 Nuon/Essent od 21. svibnja 2007., točka 53.

⁽⁵⁾ Nuon/Essent, točka 14., 174.

⁽⁶⁾ Nadalje, ACM je napomenuo da za krajnje kupce nije moguće točno utvrditi izvor električne energije. Može postojati određena sljedivost povezana s jamstvima o podrijetlu, ali izvor električne energije koju (krajnji) kupci kupuju još nije moguće utvrditi.

- (18) Komisija je 2012. objavila odluke o izuzeću koje se odnose na njemačko i talijansko tržište električne energije ⁽¹⁾. Za Njemačku je Komisija smatrala da „proizvodnja i stavljanje na tržište električne energije regulirane EEG-om” ne čine dio „tržišta za proizvodnju i prvu prodaju električne energije iz konvencionalnih izvora” jer se „energija regulirana EEG-om obično ne prodaje izravno na veleprodajnom tržištu već je prvo kupuju operatori prijenosne mreže po zakonskoj stopi naknade”. Slično, za Italiju je Komisija smatrala da je tržište za „proizvodnju i veleprodaju električne energije iz obnovljivih izvora” odvojeno od „tržišta za proizvodnju i veleprodaju električne energije iz konvencionalnih izvora” jer se „prodaja električne energije iz obnovljivih izvora koji podliježu mehanizmima CIP6 i FIT uglavnom odvija preko operatora usluga povezanih s energijom”. Ključni je razlog zbog kojeg je Komisija napravila takvu podjelu u osnovi bilo to što su proizvođači energije iz obnovljivih izvora prodavali svoju proizvodnju pravnim subjektima koji nisu dio tržišta (OPS u Njemačkoj i *Gestore dei Servizi Energetici* – GSE u Italiji). U tim su odlukama dodatno razmatrani: i. prioritet isporuke energije iz obnovljivih izvora u mrežu; ii. zakonska stopa naknade. Komisija je napomenula da proizvodnja iz obnovljivih izvora u Njemačkoj i Italiji stoga nije podliježala tržišnim silama.
- (19) U ovom slučaju proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora prodaju električnu energiju izravno na veleprodajnom tržištu te se natječu s proizvođačima električne energije iz konvencionalnih izvora.
- (20) Nadalje, nizozemskim se zakonom o električnoj energiji ne propisuje prioriteta isporuka energije iz obnovljivih izvora u mrežu. Prioritetni se pristup za energiju iz obnovljivih izvora predviđa u propisima o upravljanju zagušenjem te se primjenjuje samo u slučaju zagušenja mreže. Međutim, napominje se da posljednjih godina nije bilo problema u upravljanju zagušenjem u Nizozemskoj.
- (21) Jedini se element koji je zajednički njemačkim i talijanskim prethodnim odlukama odnosi na zakonsku stopu naknade. Međutim, treba napomenuti da i kod tog elementa ima važnih razlika u odnosu na te dvije prethodne odluke. U tom pogledu Komisija napominje da je dodjela subvencije SDE+ izložena tržišnom natjecanju provedbom postupka nadmetanja kojim se discipliniraju proizvođači energije iz obnovljivih izvora u pogledu njihove politike nabave ⁽²⁾. Uistinu, prema sustavu subvencioniranja SDE+, projekti s različitim tehnologijama proizvodnje iz obnovljivih izvora moraju se natjecati za unaprijed određeni iznos dostupnih sredstava. To je tržišno natjecanje neutralno u odnosu na tehnologiju. Projekti i/ili tehnologije za koje se podnese ponuda s najnižom cijenom prvi dobivaju subvenciju sve dok se ne iscrpe sva sredstva. Nizozemskim se sustavom SDE+ tako podupiru konkurentne ponude, a konkurenti bi morali pokušati smanjiti trošak što je više moguće (zato takva vrijednost subvencije).
- (22) Stoga, imajući u vidu navedeno, proizvođači energije iz obnovljivih izvora u Nizozemskoj podliježu ograničenjima tržišnog natjecanja.
- (23) Uzimajući u obzir navedene posebnosti nizozemskog tržišta električne energije, za potrebe evaluacije uvjeta utvrđenih u članku 34. stavku 1. Direktive 2014/25/EU i ne dovodeći u pitanje pravo u području tržišnog natjecanja, relevantno se tržište proizvoda ovime određuje kao tržište za proizvodnju i veleprodaju električne energije iz konvencionalnih i iz obnovljivih izvora.

3.2.2. Definicija geografskog tržišta

- (24) Zahtjev se odnosi na aktivnosti na području Nizozemske.
- (25) U odluci o *RWE/Essent* ⁽³⁾ Komisija je zauzela stajalište da je geografski opseg tržišta ili jednak Njemačkoj i Nizozemskoj (izvan vršnih sati) i nacionalan (u vršnim satima) ili nacionalan (u svim satima), tj. ovisno o tome radi li se dodatna razlika između vršnih i ostalih sati ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Provedbena odluka 2012/218/EU od 24. travnja 2012. o proizvodnji i veleprodaji električne energije iz konvencionalnih izvora u Njemačkoj (SL L 114, 26.4.2012., str. 21.) i Provedbena odluka 2012/539/EU od 26. rujna 2012. o proizvodnji i veleprodaji električne energije iz konvencionalnih izvora u makropodručju Sjever i makropodručju Jug u Italiji (SL L 271, 5.10.2012., str. 4.).

⁽²⁾ Program subvencije SDE+ ocijenjen je 2015. kompatibilnim s pravilima EU-a o državnim potporama jer u najmanjoj mogućoj mjeri narušava tržišno natjecanje – vidjeti SA.39399 (2015/N).

⁽³⁾ Predmet COMP/M.5467, C(2009) 5177.

⁽⁴⁾ *RWE/Essent*, točka 32.

- (26) ACM je u predmetu *Nuon-Reliant* naveo da tržište za proizvodnju i veleprodaju električne energije ima najmanje nacionalni opseg ⁽¹⁾. U obzir je uzeo konkurentski pritisak uvoza. ACM je naveo da geografsko tržište izvan vršnih sati pokriva najmanje Nizozemsku i Njemačku ⁽²⁾. Međutim, napominje da je tijekom visoke potražnje konkurentski pritisak uvoza ograničen zbog ograničenog interkonekcijskog kapaciteta. ACM je utvrdio da je korelacija između cijena u Nizozemskoj i cijena u Njemačkoj ograničena.
- (27) ACM je dao naznake da bi geografsko tržište moglo biti šire od nacionalnog i u vršnim satima. ACM je predvidio da bi se to dogodilo ako bi se stvarno dostupni uvozni kapacitet povećao na najmanje 6 500 MW ⁽³⁾. Uz Nizozemsku, to bi tržište uključivalo i Njemačku ili Belgiju. Usto, u slučaju da postoji tržište za „maksimalne vršne sate” (mogućnost koju je ACM ostavio otvorenom) ⁽⁴⁾, geografsko tržište bi uključivalo najmanje Nizozemsku i Njemačku ako bi se stvarno dostupni uvozni kapacitet povećao na najmanje 8 250 MW ⁽⁵⁾.
- (28) Od odluke u predmetu *Nuon/Essent* pojavili su se različiti projekti usmjereni na povećanje interkonekcijskog kapaciteta prema Nizozemskoj i iz nje. Kabel NorNed između Norveške i Nizozemske upotrebljava se od 2008. s kapacitetom od 700 MW. Kabel BritNed između Velike Britanije i Nizozemske upotrebljava se od 2011. s kapacitetom od 1 000 MW. Pokrenuto je i nekoliko drugih projekata:

Granica	Interkonekcijski vod	Kapacitet	Izgrađeno
Njemačka	Doetinchem-Wesel (novi)	1 500 MW	2016. (u upotrebi od 2018.)
Njemačka	Meeden-Diele (proširenje)	500 MW	2018.
Danska	COBRA	700 MW	2019.
Belgija	Kreekrak-Zandvliet	700–900 MW	2021.

- (29) Znatno povećanje interkonekcijskog kapaciteta između Nizozemske i susjednih zemalja vjerojatno je imalo povoljan učinak na tržišno natjecanje na nizozemskom tržištu proizvodnje električne energije.
- (30) Komisija primjećuje rastuću važnost uvoza na nizozemskom tržištu proizvodnje i veleprodaje električne energije i zauzima stajalište da se, za potrebe evaluacije uvjeta utvrđenih u članku 34. stavku 1. Direktive 2014/25/EU i ne dovodeći u pitanje pravo u području tržišnog natjecanja, nizozemsko tržište proizvodnje i veleprodaje električne energije treba smatrati najmanje nacionalnim prema opsegu.

3.2.3. Analiza tržišta

(a) Tržišni udjeli

- (31) U prethodnim je odlukama ⁽⁶⁾ Komisija smatrala da je u pogledu tržišta proizvodnje i veleprodaje relevantan skupni tržišni udio triju najvećih poduzeća. Međutim, s obzirom na to da ne podliježu svi sudionici na tržištu pravilima o javnoj nabavi, analiza se usredotočuje na tržišni položaj pojedinačnih sudionika na tržištu koji podliježu pravilima o javnoj nabavi i konkurentske pritiske na njih. I ostale se mjere koncentracije mogu smatrati relevantnima.

⁽¹⁾ Odluka ACM-a u predmetu 5098/E.ON–NRE; odluka ACM-a u predmetu 3386/Nuon – Reliant Energy Group.

⁽²⁾ „Dokument o koncentracijama na energetske tržištima”, koji je u studenom 2006. objavilo nizozemsko tijelo za tržišno natjecanje NMa, odjeljak 139.

⁽³⁾ Idem, točka 139.

⁽⁴⁾ Idem, točke 29., 72. i ranija definicija u predmetu Nuon/Reliant u bilješki 4.: „Maksimalno vršno opterećenje je električna energija potrebna radnim danima između 8:00 i 20:00”.

⁽⁵⁾ Idem, točka 139. RWE/Essent, točka 91.

⁽⁶⁾ Provedbena odluka 2012/218/EU i Provedbena odluka 2012/539/EU.

- (32) Nizozemski središnji statistički ured (*Centraal Bureau voor de Statistiek*, dalje u tekstu: CBS), u veljači 2015. izdao je izvješće o tržištu električne energije u Nizozemskoj ⁽¹⁾. Prema izvješću, instalirani je kapacitet u Nizozemskoj bio otprilike 31,5 GW, od čega je 20,1 GW bio centralizirani instalirani kapacitet, a 11,5 GW decentralizirani instalirani kapacitet. Centralizirana proizvodnja je definirana kao proizvodnja električne energije u termoelektranama i nuklearnim elektranama koje izravno opskrbljuju visokonaponsku mrežu. Sva se ostala proizvodnja električne energije – iz toplinske energije, energije vjetra, energije vode i solarne energije – naziva decentraliziranom.

Tablica 1.

Instalirani kapacitet (MW i broj instalacija) 2012., 2013. i 2014.

	2012. (MW)	2012. (broj)	2013. (MW)	2013. (broj)	2014. (MW)	2014. (broj)
Centralizirani	19 025	48	20 132	50	21 515	49
Decentralizirani	10 905	6 405	11 408	6 451	11 799	6 445
Ukupno	29 930	6 453	31 540	6 501	33 314	6 494

(Izvor: CBS.)

- (33) Podnositelji zahtjeva dostavljaju podatke i o vlastitoj proizvodnji, uključujući i one o podjeli između proizvodnje iz konvencionalnih i proizvodnje iz obnovljivih izvora. Iz tablice je jasno da se ukupna proizvodnja polako smanjivala, dok su se udjeli DONG-a i Eneca u ukupnoj proizvodnji polako povećavali. Ukupna je proizvodnja Nuona ostala relativno stabilna. Kombinirani približni udio podnositelja zahtjeva iznosi manje od 20 % ukupne proizvodnje. Njihov se kombinirani tržišni udio znatno ne razlikuje u proizvodnji iz konvencionalnih i proizvodnji iz obnovljivih izvora.

Tablica 2.

Proizvodnja električne energije (milijuni MWh), 2011.-2015. (privremena) ⁽¹⁾, tržišni udjeli u zgradama

Proizvodnja	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
<i>Proizvodnja</i>	113 000	102 500	100 900	103 400	109 600
Dong	500 (0,5 %)	600 (0,6 %)	500 (0,5 %)	1 300 (1,2 %)	1 300 (1,2 %)
Eneco	1 500 (1,3 %)	2 200 (2,2 %)	1 500 (1,5 %)	2 600 (2,5 %)	4 900 (4,4 %)
Nuon	13 400 (11,9 %)	13 100 (12,8 %)	17 100 (17 %)	13 900 (13,4 %)	13 700 (12,5 %)
Ostali	97 500 (86,3 %)	86 600 (84,5 %)	81 800 (81 %)	85 700 (82,8 %)	89 700 (81,8 %)
<i>Konvencionalni izvori</i>	101 000	90 000	88 900	91 600	96 400
Dong	[...] (*)	[...]	[...]	[...]	[...]
Eneco	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nuon	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ostali	86 900 (86,1 %)	75 500 (83,9 %)	71 400 (80,3 %)	75 900 (82,9 %)	79 400 (82,3 %)

⁽¹⁾ Centraal Bureau voor de Statistiek, „Elektriciteit in Nederland”, veljača 2015., vidjeti <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2015/07/elektriciteit-in-nederland>.

Proizvodnja	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Obnovljivi izvori	12 000	12 500	12 000	11 800	13 200
Dong	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Eneco	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nuon	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ostali	10 600 (88.4 %)	11 100 (88.5 %)	10 400 (86.4 %)	9 800 (82.7 %)	10 300 (77.9 %)

(*) Povjerljive informacije.

(¹) <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=00377&D1=a&D2=701,712,714-715,718,729,731-732&HDR=G1&STB=T&VW=T> (izvor: CBS).

(34) Nizozemska su tijela 25. rujna 2017. dostavila dodatne podatke. Ti su podaci sažeti u tablici u nastavku.

Operator	Tržišni udio	2013.	2014.	2015.
Delta	Proizvodnja:	[...]	[...]	[...]
	Kapacitet:			
DONG	Proizvodnja:	[...]	[...]	[...]
	Kapacitet:			
EDF	Proizvodnja:	[...]	[...]	[...]
	Kapacitet:			
Eneco	Proizvodnja:	[...]	[...]	[...]
	Kapacitet:			
NUON	Proizvodnja:	[...]	[...]	[...]
	Kapacitet:			

(35) Podaci koje su dostavili podnositelji zahtjeva (¹) i nizozemske vlasti pokazuju da ostali proizvođači električne energije koji imaju kumulativni tržišni udio između 70 i 80 % ne podliježu odredbama zakona o javnoj nabavi.

(36) Cilj je ove Odluke utvrditi jesu li djelatnosti proizvodnje i veleprodaje električne energije izložene razini tržišnog natjecanja (na tržištima kojima je pristup slobodan) koja će, i u nedostatku discipline koja proizlazi iz detaljnih pravila o nabavi utvrđenih u Direktivi 2014/25/EU, osigurati da se javna nabava za obavljanje predmetnih djelatnosti provodi na transparentan i nediskriminirajući način na temelju kriterija kojima se naručiteljima omogućuje utvrđivanje rješenja koje je sveukupno ekonomski najpovoljnije.

(37) Kada je riječ o proizvodnji i veleprodaji električne energije, navedene se činjenice mogu smatrati pokazateljem izravne izloženosti tržišnom natjecanju sudionika na tržištu koji su obuhvaćeni odredbama zakona o javnoj nabavi.

(¹) U skladu sa zahtjevom, odjeljak 5.2.3.

(b) Ostali čimbenici

- (38) Uvoz u Nizozemskoj čini 28 % ukupne isporuke i potrošnje. To je više od, primjerice, uvoza električne energije u Italiji (13,4 %) u trenutku ocjenjivanja talijanskog tržišta proizvodnje električne energije ⁽¹⁾. Komisija je utvrdila da taj uvoz povoljno utječe na tržišno natjecanje, a još bi se poboljšao kada bi dodatni interkonekcijski kapacitet postao dostupan. Razmjer uvoza na nizozemskom tržištu podupire zaključak da su naručitelji koji posluju na nizozemskom tržištu proizvodnje električne energije izloženi tržišnom natjecanju.
- (39) Razina likvidnosti na veleprodajnom tržištu prema analizi nacionalnog tijela za tržišno natjecanje, ACM-a ⁽²⁾, te funkcioniranje nizozemskog tržišta električne energije uravnoteženja nisu u suprotnosti sa zaključkom da su naručitelji koji posluju na nizozemskom tržištu proizvodnje izloženi tržišnom natjecanju.

4. ZAKLJUČCI

- (40) Uzimajući u obzir razmotrene čimbenike, trebalo bi smatrati da je uvjet izravne izloženosti tržišnom natjecanju utvrđen člankom 34. Direktive 2014/25/EU ispunjen kad je riječ o naručiteljima u području proizvodnje i veleprodaje električne energije u Nizozemskoj.
- (41) Nadalje, s obzirom na to da se uvjet neograničenog pristupa tržištu smatra ispunjenim, Direktiva 2014/25/EU ne bi se trebala primjenjivati kad naručitelji dodjeljuju ugovore kojima je namjena omogućivanje proizvodnje i veleprodaje električne energije u Nizozemskoj ni kad organiziraju projektne natječaje za obavljanje takve djelatnosti na tom zemljopisnom području.
- (42) Ova se Odluka temelji na pravnom i činjeničnom stanju od siječnja 2017. do studenoga 2017. kako proizlazi iz informacija koje su dostavili podnositelji zahtjeva i nizozemska tijela. Može se revidirati ako zbog bitnih promjena pravnog ili činjeničnog stanja uvjeti za primjenjivost članka 34. Direktive 2014/25/EU više nisu ispunjeni.
- (43) Podsjeća se da je člankom 16. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ predviđeno izuzeće iz primjene te direktive za koncesije koje dodjeljuju naručitelji kad je, za državu članicu u kojoj će se takva koncesija izvršavati, utvrđeno temeljem članka 35. Direktive 2014/25/EU da je djelatnost izravno izložena tržišnom natjecanju u skladu s člankom 34. te direktive. S obzirom na zaključak da djelatnost proizvodnje i veleprodaje električne energije podliježe tržišnom natjecanju, ugovori o koncesiji kojima je namjena obavljanje tih djelatnosti u Nizozemskoj bit će izuzeti iz područja primjene Direktive 2014/23/EU.
- (44) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Savjetodavnog odbora za ugovore o javnoj nabavi,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Direktiva 2014/25/EU ne primjenjuje se na ugovore koje dodjeljuju naručitelji i koji su namijenjeni omogućivanju proizvodnje i veleprodaje električne energije u Nizozemskoj.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2010/403/EU (SL L 186, 20.7.2010., str. 44.), uvodna izjava 11.

⁽²⁾ ACM je u zadnjem izvješću o likvidnosti, objavljenom 2014., zaključio kako se čini da se likvidnost veleprodajnog tržišta električne energije (npr. veće količine trgovanja, stabilnije cijene i razlika između ponuđene i tražene cijene) povećala od 2009. do 2013. ACM je napomenuo i da se broj transakcija kad je riječ o unutardnevnim proizvodima 2013. i više nego udvostručio u usporedbi s 2012.

⁽³⁾ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovora o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Nizozemskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. prosinca 2017.

Za Komisiju
Elżbieta BIENKOWSKA
Članica Komisije
